

en Plan, hvis Hovedpunkter var Stabilisering, Bankens Fritagelse for Guldindløselighed, visse Ofre fra Nationalbanken, Betaling fra Statens Side af den Gæld paa 40 Mill. Kr., vi har til Nationalbanken, og forskellige Foranstaltninger til Bedring af Betalingsbalancen og til Modvirkning af det høje Prisniveau. Og det er i Hovedsagen i Overensstemmelse med de Tanker, der var skitseret i denne Plan af 25. September, at Forhandlingerne er gaaet videre, og at der nu foreslaas en Løsning.

Man har i Hovedsagen samlet sig om de Tanker, der var givet Udtryk i den nævnte Plan, og som senere suppleredes med andre derfra mere eller mindre afvigende Planer, men som alle samlede sig om de samme Hovedprincipper. Og nu foreligger her et Lovforslag — ikke 15 forskellige Lovforslag, som jeg har set i en Avis, men eet Lovforslag —, som søger at løse de Opgaver, der med Hensyn til Valutaspørgsmaalet paahviler formentlig saavel Nationalbanken som det offentlige.

Det er Forslag til en Lov med forskellige Led, og det bygger paa den grundlæggende Ting, at Nationalbanken endnu i en vis Periode fritages for sin oktrojmæssige Pligt til at indløse Pengesedler med Guld, altsaa at det saakaldte Moratorium fornyes. Denne Fornyelse skal efter Lovforslaget gælde for to Aar, hvilket man saavel fra Bankens Side som fra anden kyndig Side har hævdet vil være overmaade ønskeligt, da en saadan længere varende Udsættelse vil give den Ro og dermed den Stabilitet, som kan tilvejebringes paa dette noget ømfindtlige Omraade.

Dernæst vil Banken paatage sig at holde en stabil Kurs. Spørgsmaalet om, hvorvidt man skal indløse til en Minimumskurs, give Guld til en Minimumskurs, eller hvilke andre Fremgangsmaader man skal anvende, er løst derhen, at man sætter en Minimumskurs paa Kronen i Form af en Maksimumskurs paa amerikanske Dollars og altsaa opnaar det samme, som man i sin Tid tænkte at opnaa ved at paalægge Nationalbanken en Pligt til at give 62—65 Ø. Guld for hver Krone, man maatte ønske indløst. Efter den her fulgte Fremgangsmaade gives ikke ligefrem en større eller mindre Guldsmængde, men det, der i det moderne Samfund er ensbetydende med Guld, nemlig Betalingsmidler i amerikanske Dollars.

Man vil i det Lovforslag, jeg har den Ære at fremsætte, se dette udtrykt paa den Maade, at man, naar man nu fastslaar,

at der skal begyndes paa en Stabilisering, begynder med en Dollarkurs, som er opført til 5,74, og denne Maksimumskurs skal holdes et halvt Aar; naar dette Halvaar er ude, skulde en Sænkning i Dollarkursen finde Sted med en vis bestemt Størrelse; det er i Lovforslaget givet Udtryk deri, at Kursen fra 5,74 gaar ned til 5,65, næste Gang til 5,57 og næste Gang til 5,49. Disse Nedsættelser af Dollarkursen vil blive ensbetydende med en Stigning i Kroneværdien med en Øre hver Gang; det skal ske efter Samraad med Finansministeren og det ved Loven oprettede Finansraad og naturligvis i Forstaaelse med Nationalbanken. Jeg maa imidlertid straks tage Forbehold med Hensyn til de Talstørrelser, her er sat ind, idet det kan tænkes, at dette Lovforslags Behandling vil tage nogen Tid; der kan da allerede være sket Forandringer i den Kronekurs, respektive Dollarkurs, vi paa det Tidspunkt, Lovforslaget vedtages, har at regne med, og man maa derfor forbeholde sig muligvis at indsætte andre, til Øjeblikket bedre svarende Tal end disse, men Principet vil findes udtrykt ved de Tal, der er sat ind i Lovforslagets § 3.

For at kunne gennemføre denne Stabilisering har Nationalbanken gjort gældende, at det er nødvendigt, at visse andre Midler stilles til Raadighed; for det første maa Nationalbanken have til Raadighed en Valutareserve i amerikanske Dollars, stor nok til at kunne sætte ind, hvis man af den ene eller den anden Grund møder et stærkt Krav om amerikanske Gulddollars. I den Henseende er det tænkt under Statens Medvirken at søge en Kredit oprettet for Nationalbanken for de to Aar, det foreslaas denne Lov skal omfatte; indtil 40 Millioner Dollars skulde eventuelt kunne sikres som Kreditmidler med Statens Garanti, saaledes at det ved Bestemmelser i Loven fastslaas, i hvor stort Omfang Nationalbanken skal bære Tab, og i hvor stort Omfang Staten derefter har denne Risiko, ligesom der naturligvis ogsaa er Bestemmelser, som sikrer, at Staten, naar 2-Aars Perioden udløber og denne Valutareserve skal tilbagebetales, er pligtig til at skaffe de nødvendige Midler til denne Tilbagebetaling, hvis Staten da ikke er saaledes stillet, at den kan og maa overtage Reserven for den kommende Tid.

Dernæst skal der i Henhold til Lovforslaget føres en nødvendig Kontrol med Prisniveauet; der maa kunne foretages Undersøgelser af Prisernes Berettigelse, af Avancens Berettigelse og om fornødent gøres Skridt til Foranstaltninger tilsigtende at sikre